

ЗА ЮНОШИТЕ И ТЕХНИТЕ РОДИТЕЛИ

Глава 1. Чудесна възраст стр. 13

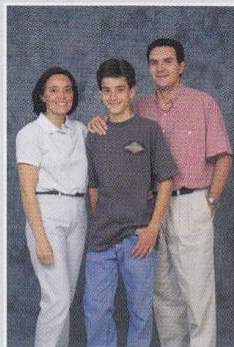
Юношеството днес, различно от вчера

Винаги е имало юноши, но днес тази възрастова група има много по-голямо социално значение. Новите социални и културни отличителни знаци на времето показват, че по пътя си към съзряването юношата се сблъсква с големи предизвикателства. В тази възраст се задават множество трудни въпроси, но и се откриват много възможности.

Глава 2. Ученето и бъдещето стр. 35

Пази бъдещето...

Чрез усилия в ученето, което да е програмирано така, че да води до успех, както и чрез самодисциплина, която е необходима в професионалния живот... Правилният избор на професия и осъзнаването на личните способности води до по-големи възможности за успех в условията на несигурния трудов пазар.

Глава 3. Юношите и техните семейства стр. 61

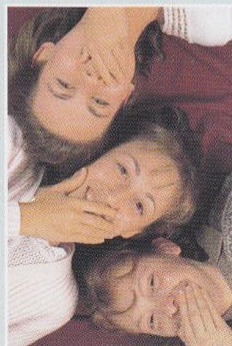
Да разбираме децата си... да разбираме родителите си

Понякога на родителите им е трудно да разберат младите хора, тъй като културните и социалните условия непрестанно се променят. Същото важи и за юношите. Взаимното разбиране, в което има толерантност и любов, прави отношенията между родители и деца пълноценни и приятни.

Глава 4. Средата извън семейството стр. 79

Приатели и общество: предизвикателство към юношите

Напускането на дома, така важно за всички млади хора, трябва да става постепенно и балансирано. Вместо да се безпокоят, родителите трябва да го насърчават. Самите юноши трябва да развият ясни представи за това, как по-най-добрия начин да открият света, без да се отказват от своята индивидуалност и принципи.

Структура на книгата

Виж „Съдържание“, стр. 5

Глава 5. Личност, чувства и привързаност стр. 95

Възрастта на самооткриването

Идентичност, самоуважение, първа любов, емоционални конфликти, екзистенциална криза... Детето се превръща в зрял човек и започва да чувства тежестта на отговорностите. Появяват се нови социални изисквания. Започва търсенето на себе си.

Глава 6. Юношите и наркотиците стр. 123

Превенция и алтернатива

Всички видове наркотици хващат личността в капан и я заробват. Хората, които ги използват, стават слепи за опасностите.

Времето, което отделяме, за да информираме нашите юноши и ученици, не е достатъчно. А би трябвало да ги научим да живеят здравословно.

Глава 7. Сексуалност стр. 145

Когато естеството се променя

Когато юношите се научат да канализират експлозивната си енергия – физическа и емоционална, – сексуалността ще стане източник на радост и удовлетворение. Безсмислено е да се подражава на останалите. Необходимо е да се изградят здрави принципи, които да ръководят поведението – принципи, основаващи се на ясна и сериозна информация.

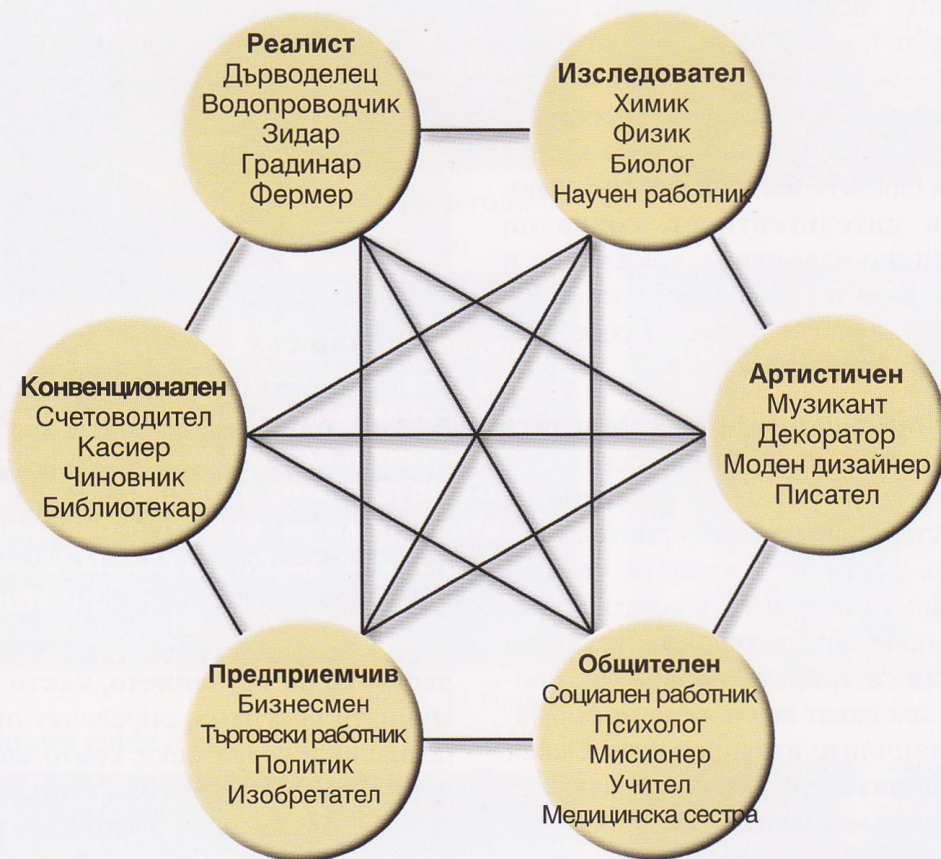
Глава 8. Етика и морал стр. 167

Сигурна и стабилна основа за новия начин на живот

В свят, в който предлаганите идеологии са твърде много и взаимно изключващи се, не е лесно да се намери сигурна основа, на която да се изгради личното и социалното поведение. Юношите трябва да знаят, че освен материалните ценности има и други, които са много по-важни и придават смисъл на живота.

Личност и професия

Според Дж. Холанд

Всеки човек има доминираща страна в своя характер, която му помага да упражнява определени професии. Например артистичната натура ще постигне успех в изобразителното изкуство. Всички ние обаче имаме в определена степен такива способности. Предизвикателството в едно променящо се общество е да бъдем подготвени за повече от една професия.

ботни места за определена група специалисти. Тогава може да е подходящото време за започване на професия, която все още не е много широко разпространена.

Личност и професия

Не е нещо необичайно да срещнете секретарка, която би била отлична журналистка или инженер, който поради особеностите на характера си би бил много по-щастлив, ако продава коли. Освен способността да се върши дадена работа, подходящите черти на характера могат да ни направят по-пригодни за пазара на труда.

Човекът има големи възможности за приспособяване. Мнозина могат да упражняват различни професии поради **способността си да се приспособяват**. Много често обаче хората започват да работят нещо, което „не им отива“, и особеностите на характера им не отговарят на служебната им дейност.

Затова ще е добре да се запознаете с различните характери, които отговарят на определени професии.

Джон Холанд установява шест основни вида характери, които имат пряко отношение към различни групи професии. На основата на този модел за професионално ориентиране са създадени тестове, които помагат на младите хора да направят своя избор. Макар че не може да се използва сам по себе си, посоченият критерий често помага на хората да се опознаят по-добре и да открият какъв вид работа би им доставила максимално удовлетворение.

• **Реалистът** се интересува от практичните аспекти на живота. Винаги предпочита задачи, изискващи двигателна координация, физически умения и желае да постигне конкретни резултати.

• **Изследователят** предпочита да работи с абстрактни концепции и идеи. Обича да се труди упорито, независимо и без да се занимава с хора. Има нагласа да анализира дадена ситуация от интелектуална и теоретична гледна точка като невинаги се съобразява с практичния компонент.

• **Човекът с артистични наклонности** обича да твори и изпитва удоволствие, когато се занимава с изкуство, музика, литература, театър и т.н. Той е противоположен на конвенционалния тип: нарушава традиционните представи с прекомерно голямата си творческа енергия.

• **Общителният** се насочва най-вече към хората. Радва се, когато може да помага на околните. Привлечен е от професии, които му дават възможност да упражнява някаква обществена дейност като например да помага, да ръководи или да преподава. Обикновено избягва работа, изискваща голяма физическа или интелектуална концентрация.

• **Предприемчивият** е уверен в себе си, доминира над другите и обикновено успява. Започва нови проекти и ги осъществява с голямо усърдие. Има дарбата да говори и е способен да убеждава. Предпочита професии, в които би могъл да заема ръководни длъжности.

• И накрая, **конвенционалният** тип характер обича спокойствието на методичната и рутинната работа. Има респект към установените правила и признава авторитета на висшестоящите. Изпълнява служебните си задължения добре и се съобразява с дадените инструкции.

Ролята на родителите в избора на професия на децата им

Начинът на живот на родителите (ценностите, принципите, взаимоотноше-

Преди личния тест

В края на тази глава, както и във всички следващи, има разделена на две страница, озаглавена „За размисъл“ – едната колона е за юношите, другата – за родителите. Първата колона – „Отвори сърцето си“ – е предназначена за юношите; втората – „Момент за размисъл“ – е за родителите.

МЛАДИТЕ ХОРА

Отвори сърцето си

Личният тест за младите хора (лявата колонка) в края на всички глави на тази книга задава поредица от **открити въпроси**, които можете да си зададете **съвсем лично**. Не е необходимо да споделяте отговорите си дори с най-добрия си приятел или с родителите си.

Това не е изпит или проверовъчен тест, тъй като не се оценява с точки. Целта му е да ви помогне **да се опознаете по-добре**. Знаем, че обичате хората да ви говорят честно, затова въпросите са **лични и директни**. В случая обаче **вие** ги задавате и **вие** им отговаряте.

Като използвате лист и химикал или компютъра си, **запишете отговорите**, след като **размислите** върху всеки въпрос. Идеята е, че **вие**, а не някой друг, **знаете какъв сте в действителност**. Вие сте този, който осъзнава как при един **нов начин на живот** и чрез **промяната** на някои **представи и навици** би могъл да направи „пътуването“ към зрелостта **по-приятно и полезно**.

В края на въпросника ви каним да **помислите** и да стигнете до **лични заключения**. **Напишете ги** лично за себе си. Нека **заключенията** ви бъдат колкото е възможно **по-практични**!

РОДИТЕЛИТЕ

Момент за размисъл

Личният тест за родители с деца в **юношеска възраст** (дясната колонка) задава на всеки **баща** и на всяка **майка** поредица от **открити въпроси**, подредени в **логическа последователност**. Целта му е да ви помогне **да опознаете децата си по-добре** и да анализирате **отношението**, което двамата имате като семейство **към тях и към техния свят**. Децата ви няма да разберат вашите отговори и размисли.

Не искаме да оценявате своите способности като родители и учители. Целта е да ви мотивираме да се запитате какви са **проблемите на децата** ви, за да можете заедно да намерите **причините** за възможните **трудности** и да потърсите ново подходящо поведение.

Както бащата, така и майката могат поотделно да оценят взаимоотношенията си със своето дете в юношеска възраст, но в идеалния случай двамата ще го направят заедно и ще стигнат до отговори чрез **взаимно съгласие**.

Запишете отговорите си, за да имате по-голяма възможност за **размисъл** и за да сте **по-точни**. В края на въпросника ви каним да направите **обща оценка** и да стигнете до някои **заключения**, които ще бъдат толкова по-полезни за вас, колкото са **по-практични**.

За размисъл

МЛАДИТЕ ХОРА

Отвори сърцето си

Въпрос: Оценките ви понижали ли са се напоследък?

Отговор:

В: Смятате ли, че можете да подобрите успеха си?

О:

В: С какво е свързан проблемът ви: **а)** умения за учене; **б)** способности; **в)** самодисциплина; **г)** друго?

О:

В: Смятате ли, че физическите и умствени промени през юношеството са свързани с този проблем?

О:

В: Използвате ли успешна техника за учене?

О:

В: Смятате ли, че сте съвестен ученик?

О:

В: Мислите ли, че учителите ви уважават?

О:

В: Поставяте ли си реалистични цели?

О:

В: Знаете ли какви са талантите ви и познавате ли най-добрите си способности?

О:

В: Наясно ли сте каква професия бихте искали да имате като възрастен? Ако това е така, смятате ли, че изборът ви ще ви помогне да си изкарвате прехраната по честен начин?

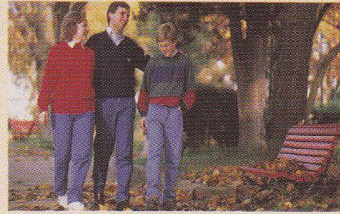
О:

В: Тревожи ли ви безработицата? Гледате ли на нея като на реална заплаха?

О:

За размисъл и заключение

РОДИТЕЛИТЕ

Момент за размисъл

Въпрос: Следите ли текущите уроци на децата си?

Отговор:

В: Включвате ли се в учебния процес?

О:

В: Използвате ли често думи на насърчение и похвала, когато е необходимо?

О:

В: Предлагате ли реалистични, разумни цели или само такива, които са непостижими?

О:

В: Познавате ли уменията и способностите на своя юноша?

О:

В: Общувате ли активно с учителите или с училищното ръководство?

О:

В: Насърчавате ли тяхната самодисциплина, прибегвайки при необходимост към строги, но подлежащи на преразглеждане правила?

О:

В: Осигурявате ли подходящи условия за учене на децата си?

О:

В: Предлагате ли полезни съвети по въпроса за бъдещата професия на децата си? Избягвате ли да им предавате собствените си чувства на раздразнение?

О:

В: Използвате ли личния си опит, за да ги насочите към бъдещата им професия?

О:

За размисъл и заключение